

7. JULI 2015.

BR. 397

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

FOKUSI

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*

Reuters: Nejedinstvo tinja dok EU pokušava da izgradi jedinstveno energetska tržište

LUKSEMBURG - Trinaest zemalja, uključujući Nemačku i nacije Beneluksa, potpisalo je na nedavnom sastanku ministara energije Evropske unije u Luksemburgu deklaraciju o sigurnosti snabdevanja električnom energijom, dok su države Baltika, posebno zavisne od ruskog gasa, potpisale poseban okvirni sporazum o bližem povezivanju EU energetska sistema. **Reuters**

tim povodom podseća da pojedine države članice, poput evroskeptične Britanije, ljubomorno brane svoje pravo da odluče koju će vrstu energije koristiti, što otežava postizanje opšteg dogovora o energetskim i klimatskim ciljevima EU za 2030. U jednoj internoj belešci Evropske komisije, do koje je došla agencija, priznaje se pravo državama da „definišu politike u skladu sa nacionalnim prioritetima i okolnostima“, mada se takođe navodi da nacionalni energetska planovi moraju da budu usklađeni sa regionalnim i obrnuto. Kako bi omogućila svakoj od zemalja da prezentira svoj plan, kao i

drugima da to komentarišu, Komisija je predložila za iduću godinu održavanje foruma, posle kojih bi joj predložili planova bili dostavljeni do sredine 2017. Analitičari koje je konsultovao Reuters dovode u pitanje obezbeđenje izvora finansiranja za ispunjenje tri klimatska cilja, kao i da li je moguće ubediti EU 28 država da deluju u cilju opšteg dobra. „Najiskrenije govoreći, procep između zemalja članica se samo produbio u proteklim godinama“, citira agencija eksperta Vašingtonske konsultantske kuće Brookings Institution, Tima Boersmu.

Najsporiji rast emisija gasova iz sektora energetike od 2009.

LONDON - Emisije ugljendioksida iz sektora energije beleže najsporiji godišnji rast u bezmalo poslednje dve decenije, posle pada zabeleženog izuzetno samo 2009. godine, kao posledica smanjenja korišćenja uglja u termoelektranama u Kini, stoji u najnovijem Svetskom statističkom pregledu koji redovno objavljuje naftni kolos British Petroleum. Emisije gasova staklene bašte usled sagorevanja fosilnih goriva porasle su 0,5% u 2014. u odnosu na prethodnu godinu, stoji u reprezentativnom godišnjaku. radi se o najmanjem rastu za bilo koju godinu od 1998. na ovamo, izuzev 2009. kada su emisije umanjene za 1,5%. **BBC**

Brisel najavljuje opšti sistem prekogranične unutar dnevne trgovine strujom u EU

BRISEL - Jedan generalni sistem za prekograničnu trgovinu električnom energijom unutar EU u toku dana bi trebalo da bude uspostavljen u sklopu plana formiranja u potpunosti povezanog evropskog energetskeg tržišta, sa dostupnim, sigurnim izvorima snabdevanja, pokazuje predlog jednog dokumenta pripremljenom u Evropskoj komisiji, prenosi **Reuters**. Agencija navodi da bi plan trebalo da bude objavljen tokom ovog meseca i deo je pritiska koji

Evropska komisija sprovodi radi formiranja jedinstvenog energetskeg tržišta, kao i težnje da radikalno poboljša pristup obnovljivih izvora električne energije dobijene iz vetro i solarnih kapaciteta. „Potrebno je uspostaviti jedan sveobuhvatni EU sistem prekograničnog prenosa električne energije za unutar-dnevne potrebe trgovine. Onako kako je to već uspešno urađeno za trgovanja za dan unapred“, stoji u dokumentu u koji je uvid imao **Reuters**.

Čak 11 odsto stanovništva EU u kategoriji energetske sirotinje

BRISEL - Nova studija Evropske komisija (EK) pokazuje da čak 11 odsto stanovništva Evropske unije može biti podvedeno pod kategoriju energetske sirotinje. Mereno podacima iz 2012, ugroženo je oko 54 miliona potrošača u zemljama Evropske unije, pri čemu su posebno pogođeni stanovnici zemalja centralne, istočne i južne Evrope, koji verovatno potpadaju u kategoriju onih koji nemaju sredstava za plaćanje svojih računa za struju i gas. EK navodi u saopštenju da manje od trećine EU zemalja zvanično priznaje postojanje energetske sirotinje, ali svega par njih tu kategoriju zvanično definiše u nacionalnom zakonodavstvu. Dugoročna podrška tim potrošačima, prvenstveno mora biti zasnovana na merama energetske efikasnosti i odgovarajućih standarda u građevinarstvu, dok je finansijska pomoć od značaja samo na kratak rok, navodi se u studiji.

EWEA: Evropskoj komisiji dati nova ovlašćenja radi obezbeđenja realizacije OIE ciljeva za 2030.

BRISSEL - Evropskoj komisiji potrebna su nova ovlašćenja kako bi mogla da obezbedi da zemlje članice ispune cilj

povećanja udela obnovljivih izvora u EU energetsom miksu na 27% u 2030., stoji u jednom dokumentu koji je objavilo Evropsko udruženje energije vetra (EWEA). Kristijan Rubi, čelnik sektora za određivanje politike EWEA je rekao da je „u odsustvo obavezujućih nacionalni ciljeva (za OIE) za 2030., važno da Komisija 'pritisne nogom' one zemlje koje ne ispune cilj od 27%“. „Ne smemo doći u situaciju da neke zemlje zauzmu mesto u zadnjim redovima, nadajući se da će druge, ambicioznije, umesto njih preuzeti taj teret“, rekao je Rubi. EWEA takođe predlaže da se zemlje koje ne ispune svoj udeo u dostizanju OIE cilja od 27% za 2030. primoraju

da uplate utvrđene penale u poseban fond za investiranje u čistu energiju. www.ewea.org

EU na putu da ispuni cilj za obnovljive izvore u 2020.

BRISSEL - Evropska komisija objavila je izveštaj o napretku u ispunjenju ciljeva za obnovljive izvore energije za 2020., koji pokazuje da je Evropska unija na putu da ispuni zacrtani cilj dostizanja udela OIE u ukupnom energetsom miksu od 20% na kraju ove dekade. To pokazuje projektovani udeo od 15,3% ostvaren zaključno sa 2014. godinom u ukupnoj bruto finalnoj potrošnji energije u EU. Evropska unija i velika većina zemalja članica dobro napreduju: 25 država članica se očekuje da ispune svoje nacionalne ciljeve za 2013/2014. Ilustrujući efekte Direktive o OIE, Evropska komisija u saopštenju navodi da je povećanje udela obnovljivih izvora rezultiralo sprečavanje emisija oko 326 miliona tona CO₂ u 2012. i 388 Mt u 2013. Takođe i smanjenju potrošnje fosilnih goriva u EU za 116 miliona tona ekvivalenta u 2013. europa.eu

EU: Više od polovine struje iz obnovljivih izvora do 2030.

BRISSEL - Udeo obnovljivih vidova energije u ukupnoj proizvodnji struje u Evropi 2012. godine iznosio je 40 odsto, pokazuje jedna studija pripremljena u Evropskoj komisiji. Prema tom papiru, uz planirano ulaganje od oko 1.000 milijardi dolara, taj udeo će do 2030. biti uvećan na 60 odsto. Proizvodnja električne energije iz fosilnih resursa, kao što su uglj i gas, prema procenama biće do 2030. smanjena sa 48 procenata na 27 odsto. U studiji se navodi da će poboljšanje energetske efikasnosti doprineti usporavanju rasta potražnje električne enegije do 2030. na devet odsto.

Moderne tehnologije i korišćenje "zelene energije", posebno solarne i energije vetra, trebalo bi da smanji za 60 odsto emisiju ugljen dioksida iz energetsog sektora sa 1,3 milijarde tona na 564 miliona. [The Guardian](http://TheGuardian)

Arijas Kanjete: Reformisani EU ETS obuhvatiće:

LONDON - Evropski komesar za energiju i klimatsku politiku Migel Arijas Kanjete obelodanio je da će izmene u Evropskoj šemi trgovanja emisijama (štetnih gasova) (EU ETS) predvideti (a) nastavak davanja besplatnih dozvola

za emisije CO2 pojedinim sektorima industrije; (b) opcionalno besplatno dodeljivanje dozvola sektoru električne energije u nekim državama članicama EZ i (c) formiranje fonda za finansiranje projekata modernizacije i inovacija u oblasti energetike. Arijas je ovo rekao prilikom nedavne prezentacije novog Svetskog energetskog pregleda Međunarodne agencije za energiju (IEA) u Briselu, prenosi portal Evropske komisije, europa.eu.

IEA predlaže uspostavljanje režima redovnih pregleda emisija CO2 po zemljama

LONDON - Glavni ekonomista i budući izvršni direktor Međunarodne agencije za energiju (IEA), Egipćanin Fatih Birol založio se za obnavljanje - „na svakih pet godina“ - ciljeva koji budu dogovoreni na predstojećem Svetskom klimatskom samitu u Parizu. u govoru na promociji Specijalnog izdanja Svetskog energetskog pregleda, posvećenog energiji i klimatskim promenama, on je rekao da je to neophodno jer se uslovi menjaju, poput smanjenja cena tehnologije. U tom dokumentu se predlaže da se svakih pet godina revidiraju globalni klimatski ciljevi, kao i formiranje dugoročnog cilja vezanog za emisije gasova efekta staklene bašte, te nadgledanja emisija i fosilnih goriva koje koristi sektor energetike. Rezultati bi redovno bili objavljivani za svaku zemlju ponaosob. [The Guardian](http://TheGuardian)

Evropski trgovci energijom zahtevaju zaštitu od posledica sankcija

LONDON - Evropska federacija trgovaca energijom (EFET) je pripremila klauzulu „ograničenja u trgovini“ koja može

da se primenjuje kod standardnih ugovora za trgovinu prirodnim gasom i obezbedi trgovce od posledica nametanja međunarodnih sankcija u ovom sektoru, prenosi agencija Platts. EFET navodi da je to njegov odgovor institucijama Evropske unije, Ujedinjenih nacija i američkoj vladi, koje se ne obaziru na ove posledice sankcija koje uvode pojedincima, privrednim subjektima i zvaničnicima iz Rusije i Ukrajine. EFET navodi da „ni jednoj od EU sankcija direktna meta nije energetski sektor ili neka posebna kompanija,“ ali trgovci svedno žele da ublaže rizik“ koji takve odluke nanose

njihovim poslovima. Novom klauzulom obezbedilo bi se da bi određena strana koja je obuhvaćena sankcijama bila oslobođena obaveza dok god joj ograničenja u trgovini onemogućavaju rad. EFET sličan predlog trenutno priprema i za sektor električne energije, prenosi Platts.

Mars i naftne grupe upozoravaju na posledice finansijske regulative po potrošače

BRISSEL - Mars, konditorski kolos, formirao je bizarni savez sa najvećim svetskim trgovcima naftom kako bi se usprotivili novim evropskim regulatornim merama vezanim za kontrolu finansijskog tržišta, tzv. Direktivi za tržišta finansijskih instrumenata (*The Market in Financial Instruments Directive - MiFID*). Njihov argument je da će mere smanjiti promet na tržištima berzanskih sirovina i na taj način izazvati rast cena finalnih proizvoda - od prehrambenih do energije. U pismu Evropskoj komisiji oni ukazuju na „nenameran, ali značajni rizik nanošenja štete ovim tržištima“ i dodaju da će pravila povećati troškove trgovanja i *hedžinga* (ulaganja radi obezbeđenja od rizika poremećaja na tržištima). Evropske vlasti bi trebalo da u septembru objave predlog za Mifid II u cilju uspostavljanje jedinstvenog, konkurentnijeg, preko graničnog tržišta hartija od vrednosti na celom području EU, objavljuje **Financial Times**.

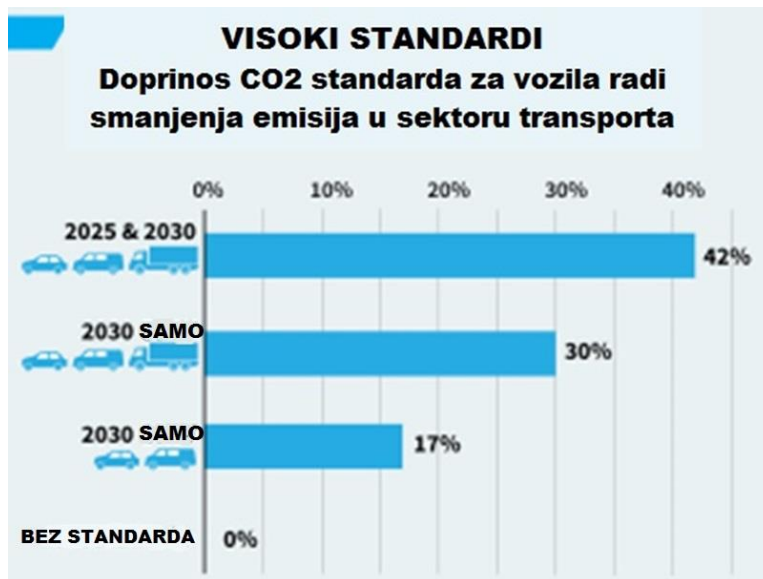

ESMA: Mogućnost da se energetske kompanije ipak izuzmu iz Mifida II

BRISSEL - Evropskoj upravi za hartije od vrednosti i tržišta, ESMA, preispituje inicijalnu nameru da energetske kompanije tretira kao finansijske firme i podvede ih pod režim nove finansijske regulative, rekao je predsednik ove nezavisne institucije Stiven Major. „Možete očekivati neka veća preciziranja i predlogu ESMA u odnosu na tekst koji je otišao na konsultacije“ ranije ove godine, rekao je on pred ekonomskim komitetom Evropskog parlamenta. ESMA priprema detaljne regulatorne tehničke standarde za primenu dopunjenog EU Mifid II zakonodavstva. Ti standardi treba da uključe pravila odlučivanja da li je segment poslova kompanije vezan za trgovinu robnim derivativima dovoljno velik da se tretira kao poslovanje finansijske kompanije. Energetski sektor navodi da su ti pragovi postavljeni suviše nisko i da bi trebalo da budu najmanje 25% za angažovani kapital i najmanje 15% za udeo u tržištu, kao i da važi samo za kompanije koje ispunjavaju oba ta uslova, prenosi agencija **Platts**.

Evropa da nametne striktnije CO2 standarde za nova vozila

BRISEL - Evropa mora najkasnije do 2025. godine da nametne striktnije standarde za gorivnu efikasnost za nove automobile, kombije i kamione, ako namerava da ispuni ciljeve svoje klimatske politike, stoji u novoj studiji organizacije Transport & Environment, koja zastupa interese ekoloških grupacija. Ukoliko namerava da smanji emisije ugljendioksida za 30% do 2030., neophodno je nametnuti barem pet godina pre tog roka standarde koji bi zahtevali da doprinos tolikom smanjenju emisija u pomenutom sektoru saobraćaja bude 42%, stoji u studiji. (Vidi tabelu - preuzeto i prevedeno iz **T&E Studije**).

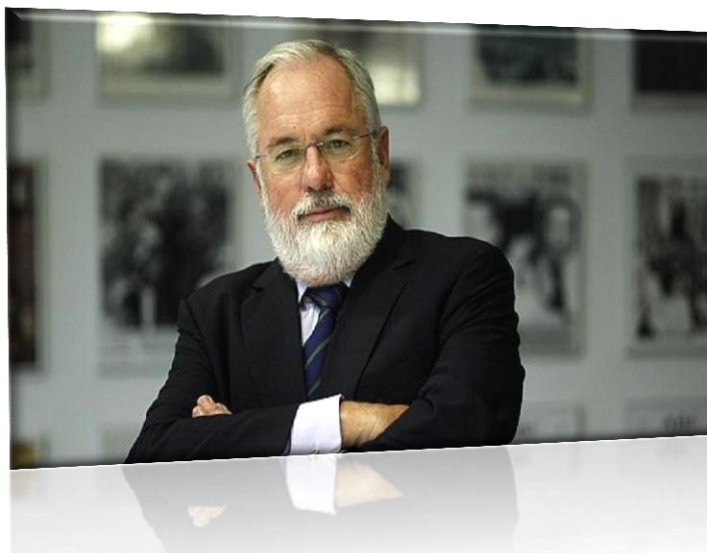

Gust program poslova za Migela Arijas Kanjetea

BRISEL - Napori Evropske komisije namenjeni formiranju jedinstvenog EU tržišta energije zatrpali su obavezama evropskom komesara kome je poveren taj i resor klimatske politike, komentariše ovih dana portal **Platts**. Migel Arijas Kanjete planira da u julu ove godine iznese predloge o poboljšanju EU Šeme trgovanja dozvolama za emisije CO2 (ETS). Iduće godine na red dolaze ciljevi za smanjenje emisija iz sektora koji obuhvaćeni ETS-om, kao što su transport i poljoprivreda, a onda i novi standardi emisija izduvnih gasova za automobile. Na kraju ove godine, Arijas i Komisiju čeka bitka za dobijanje globalne saglasnosti na Klimatskom samitu u Parizu za tvrdnu liniju klimatske politike kojom Evropa prednjači u svetu.

Arijas: EK priprema plan diversifikacije snabdevanja EU gasom

BRISEL - Evropska komisija priprema „plan energetske diplomatske akcije“ sa ciljem diversifikacije izvora snabdevanja Evropske unije prirodnim gasom, kazao je evropski komesar za klimatska pitanja i energiju, Migel Arijas Kanjete. Zemlje preko kojih EU planira da smanji zavisnost od ruskog gasa su Alžir i Norveška kao proizvođači i Turska kao strateški pravac preko koga alternativni neruski gas može da stigne na evropsko tržište, dodao je Španac. Realizacija plana se očekuje da krene iduće godine, rekao je Arijas. On je pri tom ukazao da će veliki akcenat biti dat povezivanju nacionalnih gasnih mreža unutar EU, kako bi se omogućio transport uvezenog LNG-a.. **EurActiv**

Britanija najavila protivljenje eksploataciji gasnih i uljanih škriljaca

LONDON - Britanske vlasti su ovih dana odbacile molbu kompanija Cuadrilla Resources za dobijanje dozvole za eksploataciju naslaga gasnih škriljaca tehnologijom hidrauličnog drobljenja na lokaciji na severozapadu Engleske. Sama vest ostala bi u granicama lokalne hronike da nije protumačena u stručnim krugovima i tom sektoru privrede kao nagoveštaj stava koji će London zauzeti prema investitorima u potencijalna ležišta gasnih i uljanih škriljaca u Velikoj Britaniji, sa jednim od najvećih i najobedavajućih potencijala u Evropi. **OilPrice.com** smatra da će ova „reperna odluka“ zaustaviti, ako ne i potpuno zbrisati nade Britanije da bi ovi nekonvencionalni izvori mogli nadomestiti padajuću proizvodnju nafte i gasa iz ležišta u britanskim vodama Severnog mora.

Sud blokirao federalni propis o „frakingu“

VAŠINGTON - Jedan oblasni sud u Vajomingu zaustavio je sprovođenje pravila ministarstva unutrašnjih poslova SAD koje je trebalo da uspostavi standarde za drobljenje škriljaca na federalnoj teritoriji, čime je za najmanje mesec dana odložena primena ovih mera koja je trebalo da stupi na snagu u sredu. Četiri američke države sa jakom industrijom proizvodnje nafte i gasa iz škriljaca - Vajoming, Severna Dakota, Kolorado i Juta, kao i dva sektorska udruženja su podneli primedbe. Sud je odlučio da je potrebno dati federalnoj vladi više vremena da objasni kako je formirala ovo pravilo i kako je reagovala na primedbe iz javne rasprave. The Hill

Cena EU klimatske regulative po rafinerije nafte u Evropi

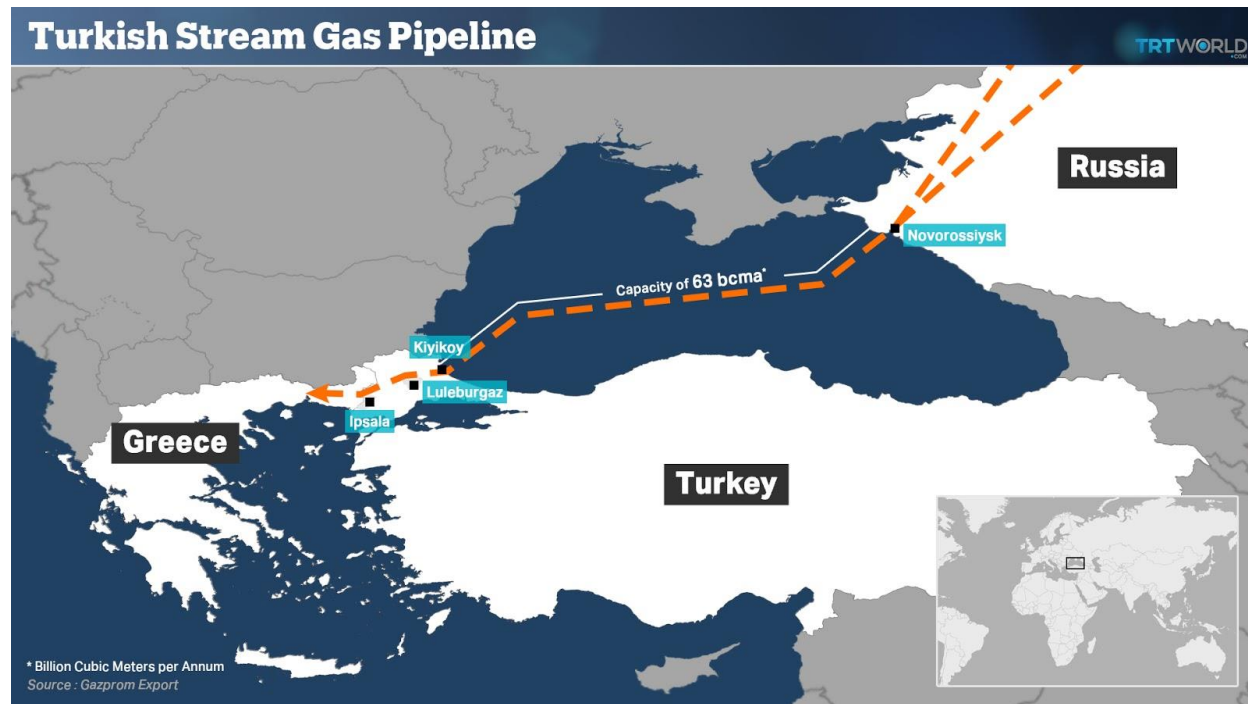
LONDON - Regulativa Evropske unije vezana za klimatske ciljeve dodala je evropskim rafinerijama 47 evro centi troškova po barelu prerađene nafte, pokazuje jedno istraživanje Evropske komisije (EK) objavljeno u ponedjeljak. Preliminarne procene objavljene krajem prošle godine stavile su teret regulative na 40 centi po barelu. „Posledice (regulative) po visinu troškova su uočljive, ali postoje i drugi faktori“, izjavio je na jednom seminaru tog sektora naftne privrede Ruslan Lukač, rukovodilac naučne politike u Zajedničkom istraživačkom centru (JRC), naučnom odeljenju EK. Platts navodi da je veći uticaj po pad profitabilnosti evropskih rafinerija imao bum u proizvodnji nafte iz škriljaca, što je osetno pojeftinilo konkurentna goriva proizvedena u rafinerijama u SAD. Ovaj sektor upozorava da će se tek osetiti teret regulatornih troškova u EU. Gianni Murano, čelnik italijanske kompanije Esso, ukazao je na nalaze rafinerijske organizacije Concawe vezane za posledice ekoloških nameta. Između 2010. i 2020. ovo telo procenjuje da će EU zakoni generisati dodatne troškove od 2,5 do 4 dolara po barelu prerađene nafte, što će mnoge rafinerije u Evropi odvesti u propast, upozorio je Murano. Nešto toga doneće očekivani rast cena dozvola za emisije ugljen-dioksida (ETS) zbog dogovorene politike povlačenja viška dozvola sa evropskog tržišta.

Otvoren put za Turski tok - postignut dogovor oko cene ruskog gasa za Tursku

ANKARA - Turska i Rusija postigle su dogovor oko diskonta na izvozu cenu ruskog gasa, potvrdio je u sredu portparol ministarstva energije u Ankari i dodao da je time otvoren prostor za sklapanje sporazuma. On nije pominjao visinu popusta, navodeći da se radi o poslovnoj tajni, prenosi **RIA Novosti**. Sklapanje ugovora očekuje se za kraj juna. Agencija podseća da je u februaru ministar energije Turske Taner Jildiz istrčao sa informacijom da je Gasprom pristao da Turskoj odobri popust od 10,25% na postojeću cenu gasa, što Gasprom nije potvrdio. Izostajanje dogovora oko cene gasa je, prema ocenama posmatrača, bio glavni razlog što Turska još nije formalno potpisala sa Rusijom ugovor o gradnji gasovoda Turski tok. Gasprom je u 2014. godini ukupno izvezao u Tursku 27,3 milijarde kubika gasa. Veći kupac ruskog gasa od ove zemlje je jedino Nemačka.

Gasprom poslao u Ankaru podatke o turskoj onshore trasi Turskog toka

ANKARA - Turska je na svoj zahtev primila od Gazproma detaljne podatke o koordinatama za turski kopneni deo trase gasovoda Turski tok, potvrdio je ministar energetike te zemlje Taner Yildiz. On je kazao da se sada mogu nastaviti i ostale aktivnosti s turske strane na pripremi projekta pa se očekuje da bi uskoro mogao biti završen i plan izgradnje za prvu od četiri predviđene cevi, čiji će kapacitet transporta biti 16 mlrd. m³ godišnje. Ukupno bi Turski tok trebalo godišnje da prevozi 63 mlrd. m³ ruskog gasa do skladišnog čvorišta predviđeno da se gradi na granici Turske sa Grčkom. Trasa ide ispod Crnog mora, a na tursko tlo izlazi kod sela Kiyıköy. Kod grada Lüleburgaza preusmeriće se gas namenjen Turskoj, dok će ostatak gasa za Evropu ići do budućeg čvorišta u turskom pograničnom mestu Ipsala, javlja ruski portal **Sputnik News**.

Krenuo brod za polaganje cevi za Turski tok

SOFIJA – Specijalno plovilo Saipem 7000 (na slici) koje je trebalo da polaže cevi sa napušteni projekat gasovoda Južni tok, napustilo je u ponedjeljak bugarsku luku Burgas radi otpočinjanja radova na projektu Turski tok, javljaju sofijske **Novinite**. Drugi specijalizovani brod Castro Sei, namenjen istoj vrsti servisnih poslova, za sada je ostao u Burgasu. Gasprom je posao polaganja cevi u podmorskoj sekciji gasovoda Turski tok poverio italijanskom Saipemu, kome je prethodno bio namenjen isti posao za gasovod Južni tok. Posao polaganja cevi sa Turski tok odvijaće se tempom od oko 3 kilometara na dan, prenosi agencija RIA Novosti. U međuvremenu je Turska u ponedjeljak saopštila da je dala zeleno svetlo za inženjerijske studije za Turski tok u njenoj ekskluzivnoj zoni Crnog mora. Nekih 660 kilometara offshore rute Turskog toka podudara se sa trasom Južnog toka, ali novi projekat uključuje i novi koridor od 250 km prema evropskom delu Turske.

U julu spajanje cevi gasovoda TANAP

BAKU - Radovi na zavarivanju cevi gasovoda TANAP, koji će prolaziti kroz Tursku, počće u julu, najavio je Rovnag Abdulajev, predsednik Državne naftne kompanije Azerbejdžana (SOCAR). "TANAP je u izgradnji. Već su utrošene 2,5 milijarde dolara na ovom projektu. Radovi na zavarivanju će najverovatnije početi u julu. Verujemo da će prvi kubici gasa sa nalazišta Shah Deniz biti isporučeni u Tursku s prvim kvartalom 2018. godine." Čelnik SOCAR-a takođe tvrdi da neće biti problema sa finansiranjem, jer "vlada podržava ovaj projekat". Gasovod dužine 1.850 kilometara se nadovezuje na Južno kavkaski gasovod (SCP), koji preko Gruzije, povezuje Tursku sa azerbejdžanskim nalazištima na Kaspijskom moru. Kada proradi, TANAP će prenositi oko 16 milijardi kubnih metara prirodnog gasa. Od toga će 6 milijardi biti rezervisano za tursko, a ostatak od 10 milijardi kubika za tržišta evropskih zemalja. **Trend.az**

BP godišnjak: SAD svetski lider u ukupnoj proizvodnji nafte i gasa

BP Statistical Review of World Energy
June 2015

bp.com/statisticalreview

LONDON - SAD su preuzele mesto Rusije kao, kombinovano, najveći proizvođač nafte i prirodnog gasa u svetu, stoji u najnovijem Svetskom energetskom pregledu koji je u sredi objavio britanski BP. Druga „vest“ iz novog statističkog godišnjaka je da je rast potrošnje energije u Kini najsporiji od finansijske krize u Aziji kasnih devedesetih godina na ovamo. Skok proizvodnje nafte i gasa iz nekonvencionalnih izvora u SAD uticao je na to da uvoz ovih energenata u 2014. padne na visinu 1% američkog BDP-a, prema 5% u 2007., uoči finansijske krize.

NAŠ REGION

Rumunija pod pritiskom „trojke“ povećava cele domaćeg gasa

BUKUREŠT - Vlada Rumunije usvojila je nove rokove za liberalizaciju određivanja cena domaćeg prirodnog gasa za potrošače u sektoru stanovništva, kao i za proizvođače električne energije za potrebe toplana za snabdevanje stanovništva. Počev od 1. jula 2015., nabavne cene domaćeg gasa za domaćinstva i za proizvođače energije za toplane, samo za količine gasa potrebne za proizvodnju toplotne energije i kogeneracionih postrojenja i toplana za potrebe stanovništva uvećana je za 12 odsto i iznosi 60 leja za MWh, umesto kao do sada 53,3 leja MWh. Od 1. jula 2016. cena gasa ide na 66 leja za MWh, a od aprila 2017. iznosiće 72 leja. Odluka je posledica uslova koje su u pregovorima sa vladom u Bukureštu postavili MMF, Evropska unija i Svetska banka. **EnergyWorld**

Brisel amnestirao vladu Rumunije od uticaja na cene koje kupcima odobrava državna Hidroelectrica

HIDROELECTRICA

BRISSEL - Evropska komisija (EK) je saopštila da ugovori o snabdevanju električnom energijom koje je nedavno potpisala rumunska državna elektroenergetska proizvodna kompanija Hidroelectrica sa pojedinim trgovcima strujom i potrošačima u industriji ne obuhvataju nedozvoljenu državnu pomoć privredi, kako to definišu pravila EU. EK je ustanovila da su ugovori zaključeni, bilo prema uslovima na tržištu, ili po tarifama odobrenim nekim manjim kupcima koje su bile ispod važećih na tržištu, pri čemu međutim rumunska država ne može biti smatrana odgovornom. **SeeNews**

Rumunija pred Sudom pravde zbog odsustva plana bezbednosti u snabdevanju gasom

BRISSEL - Evropska komisija (EK) je tužila Rumuniju EU Sudu pravde zbog ne usvajanja vanrednog plana predviđenog evropskom Regulativom o bezbednosti snabdevanja prirodnim gasom. Regulativa ima za cilj da obezbedi da države članice EU budu spremne da se suoče sa situacijama mogućih poremećaja u snabdevanju gasom. Zbog toga su članice EU, pored ostalog, bile u obavezi da pripreme planove reagovanja u vanrednim situacijama i dostave ih EK, što Bukurešt u datom roku, do 3. decembra 2012., nije učinio. Novi „žuti karton“ Rumuniji Brisel je uputio u novembru prošle godine, ali ni posle toga vlada te zemlje nije pripremila traženi plan. **europa.eu**

Vlada Bugarske osniva savet za energetska bezbednost zemlje

SOFIJA - Vlada Bugarske će uspostaviti savet za energetska bezbednost. Zadatak tog tela biće da usklađuje nacionalnu politiku u sektoru energetike i definiše prioritete Bugarske u okviru formiranja Evropske energetske unije, prenose **Novinite**.

Bugarski BEH nudi ustupke EU za povlačenje tužbi za antimonopolsko postupanje

BRISSEL, SOFIJA - Bugarski državni energetska holding BEH ponudio je ustupke Evropskoj uniji radi sporazumnog uklanjanja tužbi za antimonopolsko postupanje kojim sprečava poslovanje rivalima na veleprodajnom tržištu električne energije te zemlje, saopšteno je iz Evropske komisije. „Odgovarajući na zabrinutost Komisije, BEH je

ponudio formiranje nezavisne berze električne energije u Bugarskoj i obezbeđenje likvidnosti za tržište za dan unapred na toj berzi“, saopšteno je iz „vlade“ Evropske unije. Komisija je saopštila da treće strane imaju mesec dana da prokomentarišu ovaj predlog BEH-a, posle čega će Komisija izneti svoj stav. **Novinite**

Mađarska kaže da će odbraniti u Briselu politiku smanjenja cena energije

BUDIMPEŠTA - Vlada Mađarske je spremna da „brani svoja dostignuća“ u sektoru energetike, vezana za postizanje smanjenja cena električne energije i prirodnog gasa, rekao je portparol vlade novinarima u Budimpešti. Zoltan Kovač je potvrdio da je Evropska unija otvorila tzv. „prekrsajni postupak“ protiv Mađarske, koji jeste vezan za sektor energetike, ali „ne primarno i za pitanja određivanja cena“. On pri tom nije ulazio u pojedinosti rasprave koja se od juna vodi između Brisela i Budimpešte, osim napomene da je izvesno da će kabinet Viktora Orbana učiniti sve da odbrani ono što je postigao smanjenjem tarifa komunalnih kompanija u pomenute dve oblasti energetike.

Portfolio.hu

Evropski sud pravde presudio u korist MOL-a

LUKSEMBURG Evropski sud pravde poništio je odluku Evropske komisije koja je od mađarske vlade tražila da vrati oko 100 miliona evra državne pomoći odobrene svojevremeno mađarskoj naftnoj i gasnoj grupi MOL. Komisija je 2010. ocenila da je mađarska kompanija 2008. i 2009. primala državnu pomoć na osnovu sporazuma s vladom u Budimpešti koji joj je omogućio da plaća niže rudne rente za proizvodnju nafte i gasa nego konkurencija. MOL se žalio na tu odluku Opštem sudu Evropske unije, koji je 2013. poništio odluku Brisela, uz obrazloženje da nema dokaza o MOL-ovom povlaštenom tretmanu. Komisija se onda žalila na presudu Evropskom sudu pravde koji je presudio u korist MOL-a. **BBJ**

MOLGROUP

Slovenija pred slobodnim formiranjem cena goriva?

LJUBLJANA - Slovenija priprema studiju o načinima deregulacije određivanja cena goriva u toj državi, piše u ponedeljak ljubljanski *Dnevnik*. Studiju pripremaju dva profesora na ljubljanskom Ekonomskom fakultetu, a najprije će je dati na uvid privrednoj komori, a onda i vladi. Kako piše list, budžet zemlje je posljednjih godina izgubio deset odsto prihoda od akciza na naftne derivate jer mnogi strani vozači zbog uštede ne toče gorivo na slovenačkim pumpama kao u vreme kada su one bile konkurentne. U susjednim državama mogu po punjenju uštedeti i do desetak evra, a vozači teretnih vozila i znatno više. Gorivo je u Austriji jeftinije u proseku za 6,5% nego u Sloveniji, a u Mađarskoj i 9%. U igri je i predlog o većem smanjenju akciza na naftne derivate, ali i model po kome bi formiranje cena bilo slobodno, a ne vezano na vladine uredbe koje se donose svake dve nedelje.

I ekolozi u BiH u akciji protiv bušenja Jadrana

BANJALUKA - Banjalučki Centar za životnu sredinu se priključio regionalnoj akciji pod nazivom „Ne nafti – zaustavite bušenje Jadrana“. U ovoj akciji učestvuju udruženja iz Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Slovenije, Italije, Španije, Francuske i BiH, saopšteno je u ponedeljak iz Centra. Pored postojećih devet platformi za vađenje prirodnog gasa u Jadranu, planirano je 29 novih lokacija za istraživanje i eksploataciju nafte i prirodnog gasa. U saopštenju se podseća da se planovi za ove bušotine opravdavaju potrebama za energentima kao podršci industriji i energetskej sigurnosti država koje planiraju da sprovedu ove visoko rizične aktivnosti. Međutim, podaci pokazuju da bi nafta i gas koji bi se eventualno proizvodili iz Jadrana veoma malo doprineli energetskej nezavisnosti država, a da bi posledice verovatnih nesreća najviše osetilo lokalno stanovništvo, dok bi prihode i koristi imale samo privatne kompanije.

